

UIT D' OUDE DOOS

DE GRAAF BENTINCK BANK

In mijn jeugd werden de bossen in onze omgeving, met name het Edese Bos en de Sijsselt, min of meer als persoonlijk bezit beschouwd. Zij waren vrij toegankelijk, de mensen haalden er blad en mos als ligplaats voor hun varkens en hout om het fornuis te stoken. Nog zie ik verschillende huisvaders op zaterdagmiddag met een kruiwagen waarachter een lange bonenstaak sleepte, die voorzien was van een ijzeren haak, het bos intrekken. Door middel van die haak konden zij, tot vrij grote hoogte dode takken naar beneden halen die prima brandhout opleverden. Een ongeschreven wet, die zorgvuldig werd nageleefd, luidde: alleen dood hout mag worden meegenomen. De maand juli betekende bosbessen plukken, terwijl in het najaar eikels en beukenootjes werden geraapt.

Bank-Comité

Ondanks al deze bezigheden waren de bossen wel degelijk particulier eigendom. De belangrijkste eigenaar in onze gemeente was sinds 1912, Willem Frederik Charles Henry graaf Bentinck van Waldeck Limburg, Heer van Kernhem. De vroegere gemeentearchivaris, de heer B. Denijs, heeft over Kernhem en de familie Bentinck een boekje geschreven dat nog altijd het lezen waard is.

Als dank en waardering voor het onbeperkt openstellen van de bezittingen behorende aan het geslacht Bentinck voor inwoners en vakantiegangers, werd in 1952 een comité opgericht. De bedoeling was gelden bijeen te brengen om de Graaf bij zijn veertig jarig jubileum als Heer van Kernhem, een monumentale bank aan te bieden. Dat lukte, het fraaie geheel van siermetselwerk, met daarvoor twee banken, verrees bij de bekende varenbossen met op de achtergrond hoog opgaande dennen.

Op maandag 29 november 1952, een donkere maar gelukkig droge middag, werd het geheel overgedragen. Na ontvangst van Graaf en Gravin Bentinck op het gemeentehuis, vertrok men naar het aangegeven punt.

Graaf Bentinck Bank 2015 (foto M. Idema)

Daar had zich reeds een kring belangstellenden verzameld, waaronder de heer H. Staf, tot 1949 de bekwame beheerder van de bossen en drie gepensioneerde arbeiders, samen meer dan twee honderd vijftig jaar oud. Dat waren: Peter Koudijs (85), Elbert Barten (85) en Hendrik Heij, die hun hele werkzame leven in dienst van de familie Bentinck hadden doorgebracht en het bewijs leverden dat werken in de bossen een gezonde bezigheid kan zijn.

Voor en door de bevolking

De voorzitter van het comité de heer E.J. van Spankeren, memoreerde de betekenis van de bossen voor de Edese bevolking, dankzij de gemeenschapszin van de familie Bentinck.

Daarna voerde burgemeester Oldenhof het woord om vervolgens de nationale driekleur die de gedenkplaat bedekte te verwijderen waarmede de overdracht een feit was.

Graaf Bentinck betoogde in zijn dankwoord dat hij de geste van de Edese bevolking buitengewoon waardeerde. Reeds eerder was een straat naar hem vernoemd, de Graaf Bentincklaan, met deze fraaie bank erbij zou de naam van zijn geslacht ongetwijfeld tot in lengte van dagen in Ede blijven voortleven.

Het gezelschap reed daarna naar hotel "Buitenzorg" waar, geruime tijd, vooral met oudgedienden van de graaf, herinneringen werden opgehaald. Geleidelijk zijn alle bezittingen van de familie Bentinck gemeentelijk eigendom geworden, waardoor men ook nu van vrije wandeling verzekerd is. Maar het is goed even terug te kijken naar vroegere tijden, toen elders vrijwel elk particulier bezit door het bekende bordje "verboden toegang art. 461" werd afgesloten, maar de Edenaren in alle vrijheid van de omringende bossen konden genieten.